

ÜHISKONNAÕPETUSE ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Põhikooli ühiskonnaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb huvi ühiskonna probleemide vastu, oskab neid märgata ja uurida ning oma seisukohti ja valikuid põhjendada;
- 2) oskab tulla toime tänapäeva ühiskonnas, lähtudes üldinimlikest väärtustest;
- 3) teab, kuidas osaleda poliitika kujundamises ja teostamises nii kohalikul kui ka Eesti riigi tasandil;
- 4) väärtustab inimõigusi ja demokraatia põhimõtteid, nagu seaduslikkus, vabaduse ja vastutuse seos; arvestab teisi, väärtustab mitmekesisust, panustab ühiskonna jätkusuutlikku arengusse ja sidususse ning seisab vastu keskkete normide rikkumisele; on seadusekuulekas;
- 5) määratleb ennast ühiskonna liikmena, Eesti, Euroopa ja maailmakodanikuna.

ÕPITULEMUSED:

9. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb demokraatia toimimise põhimõtteid ning toob näiteid nende rakendamise kohta; toimib demokraatia põhimõtteid arvestades; on orienteeritud enesearendamisele;
- 2) määratleb ja tunnetab end oma kogukonna ja Eesti ühiskonna liikmena; on valmis toimima vastutustundliku kodanikuna Eesti Vabariigis, Euroopa Liidus ning maailmas;
- 3) tunneb ja järgib inimõigusi, märkab nende rikkumist ning tegutseb inimõiguste kaitsel; tunnustab erinevaid inimrühmi võrdselt väärtuslikuna ning käitub sallivalt;
- 4) tunneb Eesti riigi põhiseadust ja ülesehitust ning halduskorraldust; oskab suhelda riigi- ja omavalitsusasutustega; oskab leida ja kasutada vajalikku õigusakti; järgib seadusi; kasutab kodanikuühiskonna tegutsemisvõimalusi; selgitab näidete kaudu vabaühenduste toimimise põhimõtteid ja eesmärgi;
- 5) tunneb Euroopa Liidu ülesehitust, väärtusi ning nimetab liikmesriike; nimetab teisi rahvusvahelisi organisatsioone ja selgitab nende tegevuse eesmärgi;
- 6) selgitab tänapäeva turumajanduse põhimõtteid, üksikisiku, ettevõtja ja riigi rolli majanduses; mõistab riigi ja turu vahekorda, teab, mis on avalik ja erasektor; tunneb maksustamise eesmärgi ning üksikisiku õigusi ja kohustusi seoses maksudega;
- 7) hindab oma võimalusi, õigusi ning vastutust ettevõtjana ja tööturu osalisena, kavandab oma karjääri, teeb otsuseid enda suutlikkust ja ressursse adekvaatselt analüüsides ning tegevuse tagajärgi prognoosides;
- 8) hindab ressursside piisavust ning tarbib säästlikult; tunneb oma õigusi ja vastutust tarbijana;
- 9) analüüsib kriitiliselt infokeskkonda, arvestades autoriõiguste kaitset; oskab leida vajalikku teavet ja vahendeid; kasutab lihtsamaid uurimismeetodeid;

- 10) teab, mis on üleilmastumine ja toob näiteid üleilmastumise mõjudest majandusele, kultuurile, keskkonnale jne.

ÕPPESISU

I TEEMA: ÜHISKOND JA SOTSIAALSED SUHTED

- 1) Meedia ja teave
- 2) Ühiskonna sotsiaalne struktuur
- 3) Ühiskonna institutsiooniline struktuur – avalik sektor, erasektor, kolmas sektor
- 4) Ühiskonnaliikmete õigused

II TEEMA: RIIK JA VALITSEMINE

- 1) Demokraatia
- 2) Eesti valitsemiskord

III TEEMA: KODANIKUÜHISKOND

- 1) Kodanikuühiskonna olemus ja põhijooned. Vabaühendused ja MTÜd.
- 2) Kodanikuosalus ja kodanikualgatus.

IV TEEMA: MAJANDUS

- 1) Riigieelarve. Maksud, maksustamise põhimõtted.
- 2) Tööturg. Tööturu mõiste. Tööandja ja töövõtja rollid töösuhetes.

LÕIMING

Lõiming koosneb:

- **ainesisesest vertikaalsest lõimingust** – õppeprotsessi käigus liigutakse õppesisu ja metoodika osas lihtsamalt keerulisemale, üksikult üldisele, korrates ja süvendades olulisimat;
- **ainetevahelisest horisontaalsest lõimingust** – pakutakse seoseid ja haakumisi teiste õppeainetega, nt ajalugu (käsitledes erinevaid riigikordasid tuuakse näiteid ajaloost), geograafia (käsitledes Euroopa Liidu liikmesmaid õpitakse ka poliitilist geograafiat), võõrkeeled (võõrsõnade puhul tuuakse välja ka nende päritolu ja algset tähendust) jne.
- **transdistsiplinaarsest lõimingust** – aluseks võetakse õppekava läbivad printsiibid, nagu alusväärtused (arutelud ühiskondlike väärtuste üle), üldpädevused (tegevused kultuuri- ja väärtuspädevuse, õpi- ja suhtluspädevuse saavutamiseks) ja läbivad teemad (tegevused õpilase kultuurilise identiteedi ning väärtus- ja kõlbluspõhimõtete kujundamiseks);
- **interdistsiplinaarsest lõimingust** – juhendatakse ühistest eesmärkidest (kujundatakse õpilase isiksust, tema väärtushoiakuid ja kõlbluspõhimõtteid) valdkonna pädevustest (õpilane arutleb teemakohaselt, väljendab ennast korrektses keeles, õppeteemadest, mõistetest, õpitulemustest (väärtustab eesti ja maailma kultuuripärandit).

HINDAMINE

Kokkuvõtvaks hindamiseks kontrollitakse kirjalikult seda kuivõrd hästi on õpilane teadmised omandanud.

Hinnatakse ülesandeid, milles sisaldub probleemküsümuse avamine, juhtumi analüüs, dokumendi, statistiliste andmete ning karikatuuri analüüs, kaardi tundmine. Samuti mõiste ja selgituse kokkuviiimine, teabe tõlkimine teise vormi (graafikust tabelisse vms), informatsiooni rühmitamine.